

CĂUTĂRI AVANGARDISTE ÎN CREAȚIA ARTISTEI PLASTICE ELVIRA CEMORTAN-VOLOȘIN

Natalia PROCOP

Academia de Științe a Moldovei

Rezumat: *Lucrarea reprezintă un studiu al creației plastice, desfășurată de artista contemporană E. Cemortan-Voloșin. Studiul reflectă, în mod generalizator, cele mai importante aporturi ale artistei, etapele și caracterul creației sale. Sunt analizate unele din lucrările relevante ale autoarei, majoritar realizate în tehnică mixtă.*

Cuvinte cheie: *creație, curente artistice contemporane, decorativism, tapiserie, batik, tehnică mixtă.*

Elvira Cemortan-Voloșin face parte din generația actuală a artiștilor plastici, care s-a aprofundat în curentele artistice contemporane pentru a-și exprima propriile viziuni, concepții avangardiste prin intermediul limbajului plastic experimental. După absolvirea Academiei de Muzică, Teatru și Arte la specialitatea Tapiserie (1995) se dedică creației artistice, călăuzită de competențele profesionale formate și de viziunile și experimentele sale avangardiste.

La sfârșitul anilor '90 ai sec. XX artista inițiază primele sale încercări experimentale. Convinsă de importanța și forța operelor în care improvizația este rezultatul unui îndelungat și permanent exercițiu, creația artistică a Elvirei Cemortan-Voloșin impresionează prin originalitate în combinarea diverselor tehnici, prin gama cromatică inedită, pe care o utilizează cu un pronunțat gust estetic. Lucrările, indiferent de subiectele abordate, fie tematice, naturi moarte sau peisaje, se înscriu perfect în regimul armoniei structurilor compoziționale și al raporturilor fine ale gamei cromatice. Rezumându-se cromatic, cel mai des, la două-trei culori, autoarea pune accent pe compoziție, construind-o prin pete mari decorative în contrast cu elementele grafice minuțios prelucrate, amplasate perfect în spațiul compozițional. O îmbinare organică a tradițiilor naționale cu experiențele culturii artistice moderne denotă operele E. Cemortan-Voloșin, acestea comportând interferențe ale tehnicilor tapiseriei și a batik-ului, tehnica fiind cea care pune în relevanță compoziția artistică a subiectelor abordate.

Prima perioadă a creației Elvirei Cemortan-Voloșin se caracterizează prin realizarea tapisierilor de dimensiuni mari în nuanțe de bej, gri cu multiple nuanțări („Amintiri. Muntenia”, „Arborele veșniciei”, „Norocul”, „Speranța”).

Resimțită este amprenta studiilor și în lucrările realizate în tehnica batik-ului. Tripticul „Floarea cerului” (Fig.1) atrage prin modul de ordonare compozițională, prin experimentul tehnologic și simțul cromatic elevat. Subiectul compozițional, de o finețe deosebită, este înnobilit și prin liniile grafice și cromatica ușoară, datorită cărora compoziția devine mai aeriană.



Figura 1. Elvira Cemortan-Voloșin, *Floarea cerului*, 2007, tehnică mixtă

Caracteristice pentru creația artistei sunt compozițiile aeriene, obținute prin intercalarea diverselor tehnici inedite, combinate cu o deosebită integritate. Din această categorie fac parte lucrările „Compoziție”, 2006, 50x70 cm; tripticul „Golden night”, 2007, 35x35 cm (Fig. 2); tripticul „Trecerea timpului”, 2007, 25x25 cm etc.). Acestea sunt caracterizate prin utilizarea pânzei, plasei, lânii, hârtiei etc., toate combinate cu iscusință și viziune artistică modernă, accent punându-se pe expresivitate, obținută prin intermediul facturii și gamei cromatice [1, p.119].



Figura 2. Elvira Cemortan-Voloșin, triptic *Golden night*, 2007, tehnică mixtă

În seria lucrărilor „Porțile” și „Ferestrele” autoarea este preocupată de armonia cromatică și expresivitatea mijloacelor plastice, fiecare lucrare fiind tratată prin alt substrat de idei. Motivul, la prima vedere, este interpretat cu simplitate prin susținerea raporturilor valorice. Posedând nuanțe de calmitate și eleganță, operele sale înnobilează ochiul privitorului, alunecând în lumea frumosului.

O altă etapă a creației sunt o serie de colaje din batik realizate în perioada anului 2011. „Floarea universului II”, 110x110 cm; „Grădina cu cireșe”, 120x90 cm; „Speranța sufletului”, 90x90 cm; „Transcendență”, „Meleaguri moldave”, 90x120 cm; „Apus”, 90x90 cm etc.). Simplitatea aparentă pe care o regăsim în compozițiile autoarei sunt niște rezultate ale studiului „din interior” al naturii. Ceea ce impresionează în acest ciclu de lucrări este materialitatea picturală, redată prin mătasea pictată în tehnica batik-ului.

Reîntoarcerea la tradiții a inspirat-o pe E. Cemortan-Voloșin și la o serie de lucrări cu motivul merelor „enesciene” – „Festivitate”, 2011, 90x90 cm; „Plăcere”, 2011, 90x90 cm, autoarea fiind inspirată de merăria din cadrul Moșiei lui George Enescu din Bacău, România, pe teritoriul căreia au loc anual Tabere de Creație. Toate acestea lucrări actualmente se află în colecțiile personale din Regatul Belgiei și din Țările de Jos. Chintesența motivelor naturilor statice este fertilitatea, belșugul, dragostea, aceasta fiind reprezentată prin simbolul mărului verde, fructul preferat al artistei. Pe parcursul ultimilor ani acesta a fost motivul cel mai des abordat în diverse compoziții, punând accent pe diferite interpretări. Gama cromatică care domină compozițiile este cu preponderență rece, excepție fac operele din ciclul „Ecstasy” 2011, 90x90 cm și „Ferestre” 2013, 70x90 cm. Finețea și culorile calde atenuate oferă noblețe elementelor figurative reprezentate – mere, flori etc. Preponderent decorative, compozițiile, totuși, păstrează pe alocuri clarobscurul ca element de expresie. Lucrările sunt caracterizate prin forme expresive și tehnică combinată care oferă operei factură inedită. Claritatea formelor fac posibilă perceperea compoziției, iar numeroasele tonalități pe alocuri contrastante pun în valoare centrul compozițional – mărul. Datorită experienței bogate și profesionalismului de care dă dovadă, Elvira Cemortan-Voloșin se impune în peisajul artistic și în plan extern la începutul anilor 2000, fiind una dintre prezențele proeminente în domeniul artelor textile. Este Membru Fondator al „Grupului artistic ATC Alfa Club” Iași – Bacău – Chișinău, Președintele Centrului Cultural „ARTELIT” din Republica Moldova, Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova și a Uniunii Internaționale a Artiștilor Plastici profesioniști (IAA, AIAP, UNESCO). Pe parcursul activității sale pentru merite deosebite i s-a acordat Premiul Primei Triennale Internaționale de Broderie, Cluj, România, (1999), Diplomă de onoare Stilismul transilvănean, Colocviu Internațional de Design Vestimentar, la ediția a V-a, VI-a, Cluj-Napoca, România (2000-2001), Premiu Muzeului Național George Enescu, București, România (2007), Premiul Consiliului Județean Bacău în cadrul expoziției-concurs „Saloanele Moldovei”, Chișinău – Bacău, Republica Moldova – România, (2011) etc.

Lucrările din ultima perioadă sunt mai puțin cunoscute în viața artistică a republicii, dat fiind faptul că autoarea își expune lucrările la expozițiile internaționale din România, Ungaria, Polonia, Regatul Belgiei, Țările de Jos etc. Perioada actuală în creația E. Cemortan-Voloșin este caracterizată prin realizarea unei noi serii de lucrări inspirate în urma călătoriei la Paris, care par a fi promițătoare.

Referințe bibliografice

1. Procop N. *Tendențe noi în batik-ul și tapiseria contemporană din Republica Moldova*, In: ARTA. 2012, p.119, p.114-120.
2. Procop N. *Particularitățile și specificul batik-ului contemporan*, In: ARTA. 2010, p.105, 99-108 p
3. Procop N. *Artiști plastici de la noi, apreciați în Ungaria*. In: Flux. Nr 201010 din 12.03.2010. p.6.